

da

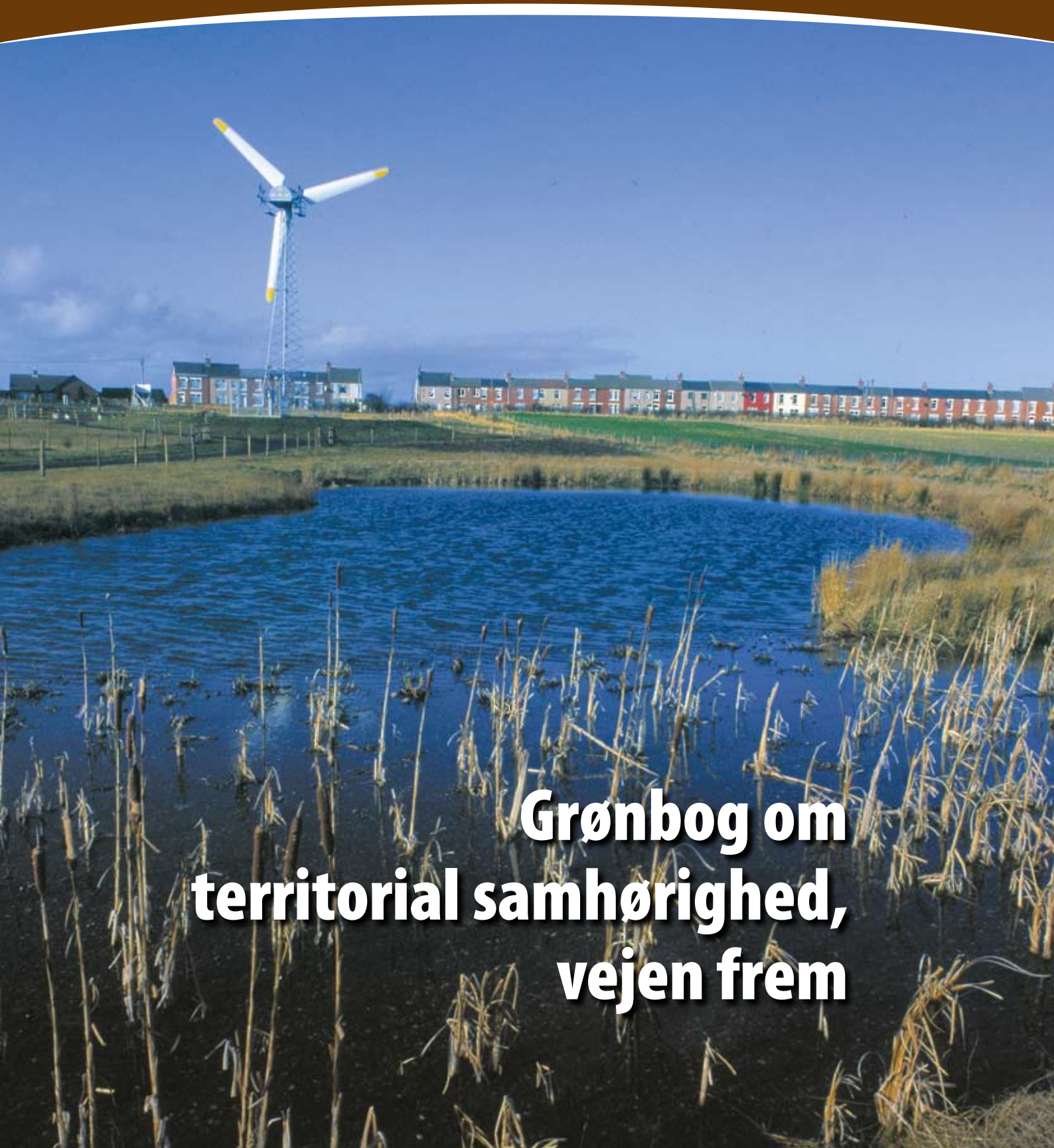

Den Europæiske Union
Regionalpolitik

info regio

| Nr. 28 | December 2008 |

panorama

**Grønbog om
territorial samhørighed,
vejen frem**

Indhold

Grønbog om territorial samhørighed, *vejen frem*

Grønbogen om territorial samhørighed – Vende forskellighed til styrke

Hvilke spørgsmål er der til samhørighedspolitikens fremtid i Europa?
Panorama præsenterer grønningen og undersøger nogle af de centrale emner.

Grønbogen fra forskellige vinkler

Fem interviews giver et indblik i, hvordan de, der er direkte involveret,
ser på grønningen, dens rækkevidde og dens mål.

Europæisk Gruppe for Territorialt Samarbejde, hvad er det, og hvordan arbejder den

Kommissionens nye instrument skal hjælpe regioner med at komme sammen under en
juridisk identitet, formindske bureaukrati og fjerne forhindringer for samarbejde.

Rapport: Paris konferencen om territorial samhørighed og samhørighedspolitikens fremtid

Panorama tager til Paris til en todages konference, rapporterer tilbage
om de centrale budskaber og giver et overblik over de synspunkter og spørgsmål,
der bliver rejst for at fremme debatten.

Kalender

REGIO & Netværk

Online

Billeder (sider): European Commission (3, 4, 5, 7, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 17),
EPA PHOTO / CTK / MILAN KOSECEAR (6), EPA PHOTO / ATTLILA KISBENEDEK (8).

Omslag: Wind generator at Blyth, United Kingdom. Foto: European Commission.

Redaktør: Raphaël Goulet, Europa-Kommissionen, GD Regionalpolitik.

Andre: Tipik S.A.

Dette blad er udgivet på tryk på engelsk, fransk, tysk på genbrugspapir
og er til rådighed på EU's 22 officielle sprog på :
http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

Denne publikation gengiver forfatterens holdninger, som ikke nødvendigvis
er sammenfaldende med Europa-Kommissionens.

4

8

12

13

18

19

20

Kort sagt

Territorial samhørighed – territorial forskellighed skal være en styrke

Kommissionens grønbog om territorial samhørighed, der udkom for nylig, har sat gang i en debat over emner, der er afgørende for den måde EU arbejder på. Ud over kun at påvirke samhørighedspolitik, rejser bogen spørgsmål over territorielt samarbejdes natur, hvordan mennesker bruger de steder, de lever, sektorpolitikkers territoriale konsekvenser og forholdet mellem samarbejde og konkurrenceevne. Livstile forandrer sig, udfordringer, der ikke blev tænkt på tidligere, dukker op. Regeringer i Europa er nødt til at reagere på dette på alle niveauer. Men hvordan?

Med sådan en frodig debat, der spreder sig over mange forskellige emner, fokuserer dette nummer af Panorama kun på grønbogen. Vi ser på selve grønbogen, rapporterer fra den todages opstartskonference, der blev holdt i Paris, interviewer fem personer der er direkte involveret i regionalpolitik på forskellige niveauer, for at finde ud af, hvad deres håb og betænkeligheder er, og vi introducerer EU's nye instrument til at gøre regionalt samarbejde over grænser nemmere – Den Europæiske Gruppe for Territorialt Samarbejde, EGTS.

Den territoriale dimension har været central i samhørighedspolitikken siden dens fremkomst, gennem systemet for berettigelse, eller systemet for fordeling af økonomiske ressourcer eller den måde, som programmeringen er blevet organiseret på. Men mange føler et behov for at forbedre den måde, som offentlige politikker adresserer territoriale behov, selv om der ikke på nuværende tidspunkt er enighed om måden, det skal gøres på. I den sammenhæng har Europa-Parlamentet, det uformelle ministermøde med ministre for byudvikling og territorial samhørighed i Leipzig i 2007, samt en række organisationer, der repræsenterer forskellige typer af territorier, bedt Kommissionen om at udarbejde et dokument om territorial samhørighed. Grønbogen er vores svar.

Med lanceringen af debatten er det Kommissionens ambition at nå frem til en fælles forståelse af territorial samhørighed og fælles europæiske løsninger.

Jeg inviterer dig til at læse denne udgave af Panorama og besøge Inforegios websted specielt tilegnet grønbogen. http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/index_da.htm

Deltag i debatten og få bragt dine synspunkter frem!

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'DHübner'.

Danuta Hübner
Kommissær for Regionalpolitik

At gøre territorial forskellighed til et aktiv – grøn bogen om territorial samhørighed

Tæthed, afstand og opdeling: tre faktorer som Verdensbankens 2009 rapport identificerer til at have en mulig effekt på hastigheden for økonomisk og social udvikling. Kommissionen oplister i sin grøn bog om territorial samhørighed tre mulige fronter, hvorfra man kan tackle disse udfordringer, belyser regioner med særlige geografiske karakteristika, diskuterer begrebet territorial samhørighed i EU's politikprogrammering og åbner op for en debat om begrebet samhørighed.

Rådet vedtog i 2006 de fælleskabsstrategiske vejledninger, der sagde, "at fremme territorielt samarbejde skal være en del af bestræbelserne på at sikre, at alle Europas territorier har mulighed for at bidrage til dagsordenen for vækst og beskæftigelse". Strategiske retningslinjer for udvikling i land-distrikter fremhæver også bidraget fra programmer i relation til territorielt samarbejde.

Behovet for at promovere samarbejde, dialog og partnerskab mellem forskellige regeringsniveauer, organisationer og de mennesker, der implementerer politikken lokalt, bliver stadig mere anerkendt.

På grund af disse sammenhænge og de forandringer, der fulgte de seneste udvidelser, behovet for at harmonisere stærke sider for at klare den globale økonomis udfordringer og nødvendigheden af at arbejde mod mere bæredygtig vækst udgav Kommissionen denne grøn bog og lancerede en høringsfase. Så hvad er det, der virkelig skal diskuteres?

Koncentration – forbindelse – samarbejde: svar på udfordringerne

Koncentration

EU har et usædvanligt bosættelsesmønster med omkring 5 000 byer og storbyer spredt udover Europa. Selv om bynetværket er relativt tæt, bor kun 7 % af befolkningen i byer med mere end fem millioner i modsætning til 25 % i USA.

På globalt niveau er byerne mindre i EU, og det har en indvirkning på produktiviteten. EU er karakteriseret ved en mindre geografisk koncentration af økonomiske aktiviteter end i andre udviklede dele af verden – hvilket afspejler en særlig europæisk livsform, der værdsætter bæredygtig udvikling, beskyttelse af naturressourcer og kulturelle traditioner. Alt dette betyder, at selvom byliv er et udbredt fænomen, så er det ikke koncentreret: byboere lever tæt på landområder, og landboere bor ofte tæt på tjenester. Små- og mellemstore byer er mere vigtige, end deres størrelse kunne tyde på, ved at levere infrastruktur og tjenester, der er centrale for at undgå en landlig affolkning og en vandrang mod byerne.

Hvordan kan fordelene ved en koncentreret økonomisk aktivitet opnås i et territorium, der er karakteriseret ved små og mellemstore byer, samtidig med at undgå ulemperne såsom forurening, trafikal overbelastning, bymæssigt forfald og social udelukkelse? Svaret findes i opmuntringen til samarbejde, interaktion, og forbindelse mellem byer, storbyer

Det er vigtigt at opmuntre til koncentrationens økonomiske fordele, samtidig med at bevare de positive aspekter ved Europas byer og storbyer.

og de omliggende landområder. For at kunne nyde godt af den produktivitetsstigning, der følger af koncentrationen af økonomiske aktiviteter, må Europa nå den kritiske masse gennem netværk i større grad end kæmpebyer, der skaber effekten blot gennem størrelsen.

Territorial samhørighed spørger os, hvordan vi kan få det meste ud af dette unikke og spredte bosættelsesmønster, da europæiske borgere ikke skal være dårligt stillede med hensyn til beskæftigelsesmuligheder, boligforhold, adgang til offentlige tjenester og lignende alene ved at leve i en region og ikke i en anden.

Avancerede trafikstyringsystemer bringer mennesker fysisk sammen, mens en bedre anvendelse af teknologien fremmer ideudveksling.

Forbindelse

Uanset hvor balanceret byplanlægningen udvikler sig i fremtiden, må de forskellige bysamfund og de mennesker, der bor der, bringes sammen. Transportforbindelser er det første, der kunne tænkes på, men sammenkobling indebærer også god bredbåndsinternetadgang, tilslutning til pålidelige energiforsyninger, forbindelser mellem forskningscentre og erhvervsliv og sikringen af, at ugunstigt stillede gruppers særlige behov imødekommes.

Gode vejforbindelser er få i de nye medlemsstater og jernbanerne er pletvise, i de fleste kan jernbanelinjerne ikke klare højhastighedstog og har behov for reparation. Avancerede trafikstyringsystemer skal etableres. Den CO₂ reduktion, der skulle komme fra overgang til søtransport, bliver ikke opnået – transport på havet og indenlandske vandveje forbliver underudviklet.

Adgangen til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse som f.eks. sundhedspleje og uddannelse er ofte et problem i landdistrikter. 40 % af befolkningen i fjerne regioner bor mere end en halv times kørsel fra et hospital og 43 % mere end en time fra et universitet. Ikt's muligheder for at give adgang til sundhedspleje og uddannelse gennem telemedicin og fjernundervisning bliver ikke udnyttet.

Storbyområder, der strækker sig over lokale og regionale grænser, og grænseregioner har i EU-15 nydt godt af mange års samhørighedspolitik og dens positive effekter såsom bedre adgang til og kvalitet og effektivitet i grænseoverskridende sundhedspleje – og det er vigtigt, da der mangler klare regler vedrørende adgang.

EU er omringet af regioner i syd og øst, der stadig har et lavere bruttonationalprodukt (BNP) pr. indbygger end unionens ydre grænseområder – der allerede har de laveste BNP rater i EU. Nogle af disse lande uden for EU har også voksende befolkninger, så der er et stort indvandringspres.

Til debat

Det er nødvendigt at udvikle sammenhængende politikker for infrastruktur og økonomisk samarbejde i de nye medlemsstater og det gamle jerntæppes grænseregioner. Det er også nødvendigt at arbejde på at forbedre anvendelsen af maritime områder og overgangen af land-hav grænser.

Til debat

Der er behov for en mere afbalanceret og bæredygtig udvikling, der styrker konkurrenceevnen og på samme tid respekterer de naturlige aktiver såsom åbent land. En sådan udvikling skal også sikre social samhørighed. Det indebærer, at overdrevne vækstkoncentrationer skal undgås, samtidig med at alle skal hjælpes til at høste fordelene af de faciliteter, der er en følge af at leve i byer og storbyer – som for eksempel adgang til skoler og hospitaler.

Samarbejde

Områder, der kræver tættere samarbejde, kan være svære at definere – et problem, der ser ud til at komme fra og kun påvirke en region, kan faktisk være fremprovokeret uden for territoriet. Forurenede jord kunne synes at være et særligt lokalt problem, når det dukker op. Men forurenende materialer, der er begravet i et land, kan forårsage nedsivning, der påvirker et andet – undergrund, grundvand kan blive forringet, og hvor et land opfører sig uansvarligt, kan det blive et andet, der må betale regningen. Klimaændringer og de deraf følgende oversvømmelser, ildebrande og tørker er mere åbenlyse udfordringer, der vil kræve stadig mere effektivt grænseoverskridende samarbejde.

Mens miljømæssige hensyn udfordrer vores tidligere opfattelser af grænser, skel og uafhængige regioner, så kræver den måde, som moderne arbejde organiseres på, også tættere partnerskaber mellem områder, der måske tidligere har opfattet sig selv som selvstændige, adskilte enheder. Økonomisk udvikling, offentlig transport, adgang til sundhedspleje, videregående uddannelser og uddannelsesfaciliteter – alle spænder over regionale grænser.

Samarbejdets ekstra værdi er vidt anerkendt. Efter 14 års programmer målrettet mod det håber Kommissionen, at grønbogen vil demonstrere fordelene ved at hæve det territoriale samarbejde til et nyt niveau. Det kan allerede konstateres i den nydannede EU-strategi for Østersøregionen – et forsøgsområde for gentænkningen af territorielt samarbejdes natur, der lægger vægt på mere sammenhængende strategier, delte fællesskabsmål og robuste implementeringsinstrumenter.

Men det er nødvendigt at omsætte idealerne til praksis og måder til yderligere at fremme de fundne mål. Den europæiske gruppe for territorielt samarbejde EGTS giver forskellige administrationer en juridisk ramme til at arbejde sammen – men der kan og skal gøres mere.

Til debat

Det er nødvendigt med mere enkle, fleksible og effektive værktøjer til at facilitere samarbejdet mellem forskellige administrative og institutionelle kulturer: EGST er et godt første skridt.

Til debat

Har regioner med særlige geografiske karkarakteristika behov for særlige politiske foranstaltninger?

Geografi – ven eller fjende?

Bjerg- og øregioner præsenterer økonomiske karakteristika, der er lige så enestående som deres topografi. Mens turisme i mange tilfælde har tjent dem vel ved at sætte gang i lokal økonomi og forsyne dem med midler og motivation til transportforbindelser og gode grundlæggende tjenester, har den også gjort dem sårbare. Afhængighed af kun en sektor udsætter disse økonomier for risiko, hvilket er blevet mere akut ved klimaændringernes udfordringer – øerne står over for stigende vandniveauer og kysterosion, bjergene, vigende gletchere og mindre snemængder.

Tilgængelighed er en anden yderligere forhindring for udvikling – øerne er ofte perifere, og bjergområderne optræder mange steder som naturlige barrierer mellem medlemsstater og forstærker derved grænseeffekten. Internationalt samarbejde er derfor vigtigt ikke alene for bjergområderne men også for de lavlandsområder, de adskiller.

Hvorfor komme med en grøn bog nu?

Diskussionen om territorial udvikling startede i begyndelsen af 90'erne med udgivelsen af to rapporter, Europa 2000 og Europa 2000+. Men det var først i 1995 under et møde i Forsamlingen af Regioner i Europa i Antwerpen, at begrebet territorial samhørighed dukkede op første gang.

Begrebet blev to år senere introduceret i Amsterdamtraktaten (Artikel 7d) og i 1999 vedtog medlemsstaterne Det Europæiske Fysiske og Funktionelle Udviklingsperspektiv (EFFU). Hyppige møder mellem ministre ansvarlige for fysisk planlægning og regional udvikling fra forskellige regeringer førte til vedtagelsen af en territorial dagsorden, der fastlagde tre prioriteter for samhørighed:

- Fokuserer nationale og regionale territoriale udviklingspolitikker på at få det meste ud af territoriale aktiver
- Styrke forbindelser mellem, og integrationen af, territorier ved at fremme samarbejde og udveksling og

Geografiske overvejelser tvinger os til at revidere vores opfattelser af bjergkæder som grænser.

Samhørighedspolitik –
vende territoriale udfordringer til aktiver.

- Udvide sammenhængen af EU politikker med en territorial effekt.

Fremhævnningen af territorial samhørighed på mellemstatsligt niveau viste, at debatten var kommet langt nok til at gå efter en fælles vision af, hvordan samhørighed passer ind i EU-politikker – efter et års udvikling blev grønningen udgivet for at konsolidere opfattelsen og bane en vej frem.

Hæve den territoriale samhørighed til et nyt niveau

Samhørighedsbistandens traditionelle grundpille og analyseenheden, som politikken var baseret på, har indtil nu været medlemsstaterne mellemstore såkaldte NUTS-2 administrative regioner, der af EUROSTAT blev identificeret til at dele et fælles sæt af parametre.

Territorialt samarbejde har brug for en mere fleksibel tilgang til geografi, der både tager mindre regioner og store såsom Donau bassinet og Sortehavsregionen i betragtning. Men analysen stopper ikke her. Den nye tilgang til geografi handler også om samarbejdsniveauer og netværk som geografiske træk, hvilket giver en anden dimension til den måde, man betragter opsætningen af Den Europæiske Union.

Argumentet om, at vi behøver en territorial modvægt til store, EU-omfattende sektorpolitikker, er ved at få momentum ligesom det faktum, at det er nødvendigt at tilpasse politikker til det lokale niveau for at få dem til at fungere ordentligt. Det er begyndt at kunne ses i særlige regionale programmer, der overlader globale budgetter direkte til de involverede byer og giver dem indflydelse på projekters design og implementering. Betoningen ligger på stedbaseret politikudformning, hvor ordet "territorium" skal minde myndighederne om, at de er nødt til at vide, hvordan landet ligger, før de formulerer politikker. Det er nødvendigt med forandringer i planlægningen af sektorpolitikker. Udviklingen af sektorpolitikker må tage politikernes effekt på alle niveauer i regionerne i betragtning. Landbrug, innovation, bæredygtig udvikling – der er ikke en størrelse, som passer til alle.

Grønbogen fintuner tilgangen, idet den argumenterer for, at den implicitte opmærksomhed, der gives til territorial samhørighed, må blive eksplicit – regionalpolitik skal, som betegnelsen antyder, tilpasses til forskellige slags regioner i ordets oprindelige betydning eller, for at bruge en anden terminologi, til territorier. Det er nødvendigt at opmuntre til et subnationalt fokus med en betoning af "stedbaserede" politikker, der integrerer med sektorpolitikker såsom bæredygtig udvikling og adgang til tjenesteydelser.

Forslaget om en mere fleksibel geografi betyder ikke, at bogen stiller spørgsmålstejn ved nationale og regionale kompetencer i forbindelse med fysisk planlægning og landanvendelse. Som Danuta Hübner, Kommissær for Regionalpolitik, forklarer: "Vi er nødt til at undersøge nye styringsformer for yderligere at forstærke den besværlige men vigtige kombination af europæisk styring på højt niveau og justeringer fra bunden til lokale behov og præferencer."

Forskelligartethed som et aktiv og ikke en barriere

Samtidig med et skift i perspektiv kommer et skift i filosofi – samarbejde handler ikke blot om at forsøge at overskride nationale grænser, det er også et kritisk skridt mod styrke.

Forenkede stereotyper, såsom "by er lig med produktivitet – land er lig med ulempe", må fjernes ligesom ideen om, at specielle topografityper uundgåeligt er forbundet med lille BNP. Nogle byer kæmper, nogle landområder er i en kæmpeudvikling, og territorialt samarbejde bør fokusere på at bringe de to sammen for at give regionerne mulighed for at forbedre livsvilkårene for alle de mennesker, der bor i dem.

Økonomisk bistand skal kanaliseres ind i at få gang i synergier, som selv kan fortsætte med at føde tilbage til regionen, efter at projektet eller programmet er forbi. Fokus skal ændres fra afstivning til at så potentialet for vækst – samarbejde for at konkurrere.

Kommissionen ser meget gerne din feedback under denne debatproces, der vil løbe indtil slutningen af februar 2009.

Se grønningens hjemmeside på http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/index_da.htm

Grønbogen fra forskellige vinkler

Den følgende række af interviews belyser, hvordan grønningen bliver opfattet hos et udsnit af personer, der er involveret i regionalpolitik. Deres prioriteter og holdninger er tæt knyttet til deres beskæftigelse, og for at vise deres forskellige perspektiver har alle interviewpersoner fået stillet de samme to hovedspørgsmål. Det tredje har de selv formuleret, og det afspejler, hvad de synes er vigtigst afhængigt af deres rolle.

Danuta Hübner, Kommissær for regionalpolitik

1. Hvordan ser du denne grønningen om territorial samhørighed ændre noget ude lokalt?

Grønbogen beder os om at overveje, hvilken effekt eksempelvis transport- eller landbrugspolitik har lokalt. Den spørger, hvordan man kan opnå en harmonisk udvikling af forskellige territorier via forskellige offentlige politikker og i særdeleshed gennem den europæiske samhørighedspolitik.

Politik skal integreres på alle niveauer og adressere behovene hos de mennesker der bor i et vel defineret område.

Samhørighedspolitik handler om at sikre, at mennesker kan få mest ud af de naturlige muligheder, der er i de områder, hvor de lever, og grønningen åbner for debatten om, hvordan vi sikrer dette. Vi vil gerne høre hvad folk siger i denne høringsperiode, og vi inddrager deres kommentarer, men jeg føler, at der er konkrete aspekter, der må inddrages.

Vi er nødt til at genoverveje hvordan vi definerer "territorium" og laver politik. Folk holder sig i stigende grad ikke inden for etablerede administrative grænser – de pendler til og fra arbejde og bevæger sig inden for et større område med hensyn til indkøb og fritid – så måden, de lever på inden for territorierne, skifter. På samme tid kræver nye udfordringer som globalisering, klimaændringer og migration fælles europæisk handling, hvilket bringer alle niveauer af politisk beslutningstagen sammen.

Vi er nødt til at have en samlet tilgang til politisk beslutningstagen på alle niveauer, **offentlige politikker er nødt til at møde menneskers behov i territorier. der er passende defineret.** Disse territorier kan variere fra lokalsamfund til

storbyområder, fra grænseoverskridende regioner til transnationale have eller flodbækkener.

Vi skal i større omfang koordinere sektor- og territorialpolitikker, selvom de to områder forbliver selvstændige. Der er også brug for yderligere partnerskab for at forstærke den svære men vigtige kombination af højniveau europæisk styring og definitionen af lokale behov og præferencer, der defineres nedefra og op.

Det er nødvendigt med en bedre viden om vores territorier, herunder territoriale dynamikker, effekter, scenarier og så videre for bedre beslutningstagen. Data og indikatorer samt de anvendte metoder skal kunne afdække den komplekse indvirkning, som politikken har lokalt. Der gøres en væsentlig indsats i den retning for eksempel med ESPON programmet.

2. Samarbejde synes at være et centralt tema i grønningen – hvilke forhindringer føler du, det kunne være nødvendigt at overkomme for at etablere et virkeligt interregionalt og transnationalt regionalt samarbejde?

I indledningen til Lissabontraktaten understreges det, at det vigtigste mål for EU er at "skabe et stadigt tættere fællesskab mellem Europas befolkninger" og at "sikre deres landes økonomiske og sociale fremskridt ved at fjerne de forhindringer, der deler Europa".

For at sikre dette er vi nødt til at fokusere på samarbejde, og uanset hvor godt vi implementerer det indre marked, vil der stadig være forhindringer.

Jeg håber, at grønningen vil sætte gang i en omfattende diskussion, der identificerer de udfordringer, der er fælles for bestemte regionstyper, og som bedre kan håndteres gennem samarbejde. Samarbejde og erfaringsudveksling mellem regioner kan være den centrale udløser til at stimulere en dynamisk, fremadskuende regional udviklingsproces.

God forvaltning på flere niveauer kan skabe bæredygtigt samarbejde inden for store transnationale områder såsom bjergområder, lokalsamfund på tværs af landegrænser og andre typer af fællesskaber på lokalt plan. Her kan Den Europæiske Gruppe for Territorialt Samarbejde, der kan involvere alle offentlige niveauer, vise sig at være et eksempel på et europæisk instrument.

3. Kommer debatten om territorial samhørighed for tidligt, set i lyset af at Lissabontraktaten, hvor den stadfæstes, endnu ikke er underskrevet?

Debatten kommer ikke for tidligt - det er vigtigt at forstå, at ideen om territorial samhørighed ikke er ny. I den forbindelse har Europa-Parlamentet og det uformelle møde for ministre med ansvar for byudvikling og territorial samhørighed i Leipzig i 2007 samt en række andre organisationer, der repræsenterer forskellige typer af territorier, bedt Kommissionen om at udarbejde et dokument om territorial samhørighed. Grønbogen er vores svar.

Den territoriale dimension har været central i samhørighedspolitikken siden dens begyndelse via udvælgelsessystemet, fordelingsystemet for økonomiske ressourcer og i den måde, programmeringen har været organiseret. Men mange følte

behovet for at forbedre den måde, som offentlige politikker håndterer territoriale behov på, selvom der på nuværende tidspunkt ikke er nogen virkelig enighed om, hvordan man kan gøre det.

Ved at starte debatten håber Kommissionen, at man kan nå frem til en fælles forståelse af territorial samhørighed og fælles europæiske løsninger. Men vi er nødt til at tage hensyn til den politiske process. Lissabontraktaten vil synliggøre det territoriale samhørighedsmål og gøre det eksplicit, men den skal først ratificeres. Den fremtidige samhørighedspolitik skal øge udviklingens territoriale dimension, men for nærværende arbejder vi hårdt på at gøre implementeringen af 2007-2013 programmerne til en succes. Vi er nødt til at tænke på fremtiden, men mange ting kan gøres inden for de eksisterende traktater og regler.

Michel Delebarre, Første næstformand i Regionsudvalget siden 2008, borgmester i Dunkerque

1. Hvordan ser du denne grønne bog om territorial samhørighed ændre noget ude lokalt?

Den første fordel er, at den starter en debat. Emnet er afgørende for de næste 10 års opbygning af Den Europæiske Union. Så hvad forstår vi med territorial samhørighed? Min holdning er, at ethvert territorium skal have et håb for fremtiden og skal være i stand til at udvikle sin egen strategi. Det betyder ikke, at alle territorier er ens, har det samme antal SMV'er eller samme infrastruktur. Alle regioner møder interne problemer i forbindelse med territorial samhørighed og konkurrenceevne. For os er det vigtigt, at alle regionerne spiller med i den "Europæiske koncert" både på trods af og på grund af deres forskellighed. **Intet territorium må stå alene og halte bagud i forhold til EU's udvikling.**

Vi skal satse på en frivillig samhørighedspolitik for at opnå territorial samhørighed. Det skal ikke være en politik, der holder hånden under EU-politikker der helt bevidst ikke har tilpasset sig de forskellige territorier som for eksempel forsknings- og landbrugspolitikken. Samhørighedspolitikken og den territoriale samhørighed skal ikke betragtes som et område, der kan dække de andre politiske områder ind. Så det er et vigtigt element at tænke over for EU's fremtid.

2. Samarbejde synes at være et centralt tema i grønne bogen – hvilke forhindringer føler du, det kunne være nødvendigt at overkomme for at etablere et virkeligt interregionalt og transnationalt regionalt samarbejde?

Der er ingen, der bestrider den værdi, et territorielt samarbejde har for Europa. Det skal styrkes som et centralt instrument for territorial samhørighed.

Når vi konkret ser på grænser, så befinder vi os i områder, som uden tvivl giver de bedste muligheder for den fremtidige opbygning af Europa. Det er der, vi påvirker folks liv i hverdagen. Der er forhindringer inden for socialsikring og inden for transportområdet, men jeg er sikker på, at vi vil være i stand til at overkomme disse. EU må fortsætte med at opfatte denne proces som et laboratorium for opbygningen

af et EU, der er synligt i borgernes dagligdag. Jeg tror, at det er virkelig vigtigt.

Alle ønsker at se den bedste praksis implementeret, men det er ikke muligt uden økonomisk støtte og europæisk lovgivning. Vi er nødt til at sige højt og tydeligt, at ud fra de valgte perspektiv, de der arbejder i institutionerne, og de der er involveret i territoriernes økonomiske og sociale aspekter, er det utænkeligt, at det nuværende samarbejdsmaal bliver genovervejet efter 2013. Forbedringer, ja. Reforme, ja. Men udveksling af bedste praksis kan ikke gøres gratis, og der bør ikke være restriktioner for territorielt samarbejde.

3. Hvilken rolle bør offentlige tjenester spille i territorial samhørighed?

Lissabontraktaten forbinder tydeligt offentlige tjenester med territorial samhørighed, hvilket er det grundlæggende princip i opbygningen af territorial samhørighed. Lad os tage direktivet om posttjenester som eksempel. Jeg er sikker på, at hvis vi havde gennemført en undersøgelse af teksten inden vedtagelse, med hensyn til understøttelse af den territoriale samhørighedspolitik, så havde vi ikke kunnet anvende den samme tekst, fordi den ikke opfylder behovene for territorial samhørighed. Offentlige tjenester er en dimension, der skal indgå i begrebet om territorial samhørighed. Det vil få Europa til at genoverveje mange ting i forbindelse med offentlige tjenester. Jeg ville gerne have set, at grønne bogen havde fremhævet dette mere.

Den europæiske koncert, hver regions særpræg er Europas fælles styrke.

Andreas Faludi, Professor for Politiksystemer til planlægning af det fysiske rum i Europa ved OTB forskningsinstituttet for boliger, by- og mobilitetsstudier, Delft universitet Æresmedlem af Det Kongelige Planlægningsinstitut (RTPI, UK) og foreningen for europæiske planlægningskoler AESOP)

1. Hvordan ser du denne grøn bog om territorial samhørighed ændre noget ude lokalt?

Som et diskussionsdokument foregiver grøn bogen om territorial samhørighed som sådan ikke at "ændre noget ude lokalt", men man kan selvfølgelig spørge, hvilke effekter der kunne komme fra diskussionen, som den vil genere. I den sammenhæng tror jeg, at der vil blive mere opmærksomhed omkring, hvor mennesker bor, hvor firmaer er placeret, hvor lokalsamfund eller regioner er i forhold til deres partnere, deres konkurrenter, deres markeder, m.m. Med andre ord, som de Fællesskabsstrategiske vejledninger med rette påstår, "geografi betyder noget", **Jeg håber som et resultat af grøn bogen, at offentlige og private aktører vil forene deres kræfter til bedre at forstå geografi**, og hvordan man tager deres geografiske positioner i betragtning. På den baggrund vil de måske også forstå hinanden bedre og forbedre deres individuelle og fælles politikker.

2. Samarbejde synes at være et centralt tema i grøn bogen – hvilke forhindringer føler du, det kunne være nødvendigt at overkomme for at etablere et virkeligt interregionalt og transnationalt regionalt samarbejde?

På nuværende tidspunkt formuleres de territoriale ønsker og territoriale strategier i høj grad på baggrund af en institutionel struktur, der har udviklet sig over århundreder, med kommuner i bunden af pyramiden, nationalstaten i toppen og et eller flere lag imellem. Dette er så veletableret, at vi næsten ikke kan tænke på os selv og vores institutioner, og hvordan man organiserer demokratisk legitimitet, i andre

termer. Samtidig er virkeligheden under hastig forandring med mange relationer, der gennemskærer de veletablerede og stærke grænser, der er trukket for at bringe orden i systemet. Der har været mange fremskridt i at facilitere udvekslinger, men den eksisterende opsætning er stadig meget stærk. Så vi skal stå til regnskab inden for termer som "mit samfund", "min region", "min nation", "mine vælgere", på samme måde som politisk legitimering – hvilket måske er den største udfordring for interregionalt og transnationalt samarbejde.

3. Hvorfor er det så svært at definere territorial samhørighed – det første spørgsmål som grøn bogen stiller, som også ofte bliver rejst i diskussioner?

Territorial samhørighed er ligesom økonomisk og social samhørighed, der på samme måde undviger simple definitioner, et paraplykoncept. Michel Barnier var som Kommissær for Regionalpolitik 2000-2004 ansvarlig for introduktionen af territorial samhørighed i debatten, og identificerede mange elementer ind i det: ligevægtsovervejelser (dvs. hvor folk bor skulle ikke på afgørende vis bestemme deres muligheder og heller ikke deres livskvalitet); konkurrenceevne (regioner og lokaliteter spiller på hver sin måde en afgørende rolle i vækst- og jobskabelse); bæredygtighed og god forvaltningsførelse. Disse repræsenterer forskellige og mulige modsatte behov, der skal klargøres og forhåbentligt forenes fra sag til sag. Territorial samhørighed er derfor en invitation til en dans, det er ikke selve dansen.

Lambert van Nistelrooij, Medlem af Europa-Parlamentet, ordfører for betænkningen om Grøn bogen om territorial samhørighed og den 5. årsrapport om samhørighedspolitik

1. Hvordan ser du denne grøn bog om territorial samhørighed ændre noget ude lokalt?

Jeg vil gerne understrege behovet for "horizontale politikker" med en integreret tilgang for at gøre forvaltningen af territorier mere effektiv. EU budgetter og politikker komplementerer hinanden på et givet område. Jeg støtter derfor Kommissionens tilgang "forbindelse, samarbejde og koncentration". Det fører til et europæisk overblik over vækst- og velstandsniveauer. Hvis medlemsstater og regionale og lokale myndigheder vælger det, kan EU midler støtte "udviklingstoppe". Vi ser nye enheder i regional udvikling, i grænseoverskridende og "meta-regioner" som for eksempel i Østersøregionen. Sideløbende med disse udviklinger fremhæver territorial samhørighed støtte til bæredygtig vækst og konkurrence i alle europæiske regioner. **Den fremtidige fordeling af europæiske midler vil blive påvirket af vores bestræbelse på at arbejde frem mod et symmetrisk, multipolært og balanceret Europa.**

2. Samarbejde synes at være et centralt tema i grøn bogen – hvilke forhindringer føler du, det kunne være nødvendigt at overkomme for at etablere et virkeligt interregionalt og transnationalt regionalt samarbejde?

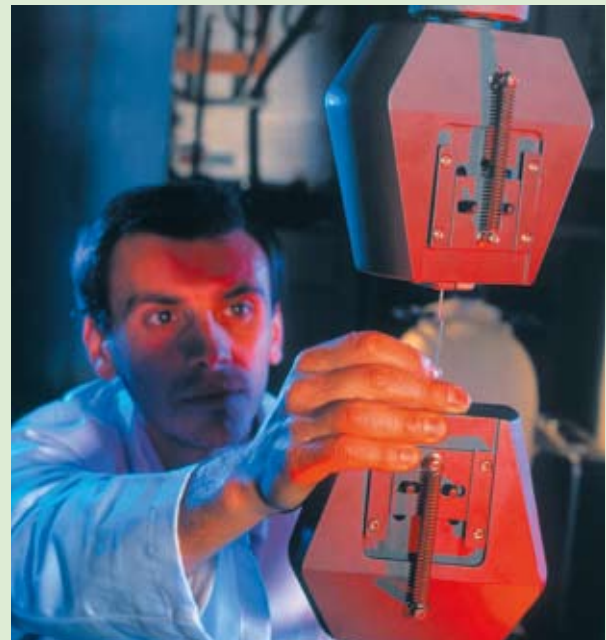
Først og fremmest lærer regionerne en masse af hinanden, og de udveksler erfaringer i programmer som Regioner for økonomisk forandring, Vidensregioner og det europæiske naboskabsprograminitiativ. Europa har en stærk tradition for interregionalt og grænseoverskridende samarbejde. Offentlige og private investeringer, åben koordinering og innovative økosystemer er moderne koncepter, der har fået meget støtte. Regioner og byer er den territoriale platform, hvor politikker bliver forbundet og får øget værdi.

Mål tre (samarbejde) er i perioden 2007-2013 blevet begrænset i økonomiske termer. Jeg foreslår at øge dette mål. Løftestangeffekten fra interregionalt og grænseoverskridende samarbejde er enorm og burde profileres mere.

3. Hvordan kan parlamentet bidrage til at fremme debatten om territorial samhørighed set i lyset af den nylige udgivelse af grønbogen?

På dette stadium af diskussionen om territorial samhørighed vil Parlamentet præsentere nye og udfordrende ideer til at sætte gang i debatten om samhørighedspolitikken fremtid. "Territorial samhørighed" skal straks komme i betragtning hos interessenterne som et horisontalt koncept, der kan medvirke til at definere den territoriale effekt af samhørigheds- og sektorpolitikker på et givet territorium.

Europa-Parlamentet bør derfor insistere på udgivelsen af en hvidbog om territorial samhørighed som opfølgning på afslutningen af Kommissionens høringsproces. Det vil være den eneste måde at bane vejen for at omsætte "territorial samhørighed" til konkrete foranstaltninger, der bør introduceres i den næste lovgivningspakke om strukturfordele for post-2013 programmeringsperioden. Jeg tror, at Europa-Parlamentet vil sikre den territoriale dimension i vores politikker kraftigere, end vi tidligere har gjort. Det vil være en tilgang for hele det europæiske område og ikke kun for de fattigere regioner!

Innovationsøkosystemer, konkurrenceevnen bliver hjulpet ved samarbejde og mennesker udveksler bedste praksis.

Jesús Bedoya Vega, Vice-generaldirektør for Økonomi i det Cantabriske Regionale Ministerium for Økonomi og Finans

1. Hvordan ser du denne grønne bog om territorial samhørighed ændre noget ude lokalt?

Grønbogen er et virkelig interessant dokument, der giver stof til eftertanke og åbner debatten om begreber, der er forbundet med territorial samhørighed. I praksis er fremskridtet for denne debat hæmmet af dens mangel på konkrete ideer og løsninger angående finansielle aspekter, hvilket er fundamentalt, når man vil prøve at implementere de ideer, der findes i dokumentet.

2. Samarbejde synes at være et centralt tema i grønbogen – hvilke forhindringer føler du, det kunne være nødvendigt at overkomme for at etablere et virkeligt interregionalt og transnationalt regionalt samarbejde?

Som udgangspunkt er det vigtigt at definere og afgrænse enhver type samarbejdes indhold og karakteristik. Udfordringerne, problemerne og løsningerne med hensyn til grænseoverskridende samarbejde er ikke de samme, som dem man står overfor i transnationalt eller interregionalt samarbejde. Samarbejdskulturen har traditionelt været rod-fæstet i regionens nabogrænser, og som et resultat deraf vil transnationale samarbejdsagenters engagement kun blive styrket, hvis eksisterende samarbejdsområder bliver forstærket og konsolideret med succes.

3. Hvad er din vurdering af transnationalt samarbejde i Europas sydvestområde, hvor din region fungerer som forvaltningsmyndighed?

Min bedømmelse er meget positiv. Der er gjort store fremskridt i de senere år. Det har gjort det muligt for mere end fem

hundrede sydvesteuropæiske organisationer at sætte gang i fælles samarbejdsprojekter selv i de tilfælde, hvor der ikke har været registreret tidligere erfaringer med samarbejde. Det er samarbejdets virkelige succes.

Sundhedspleje, et af de områder som egner sig til samarbejde over grænser.

Den europæiske gruppe for territorielt samarbejde (EGTS) – fremme grønbogens mål

“Territorial samhørighed handler om at tilpasse sig til nutidens realiteter og udfordringer. Det er en europæiske model for bæredygtig vækst og beskæftigelse”, forklarede Danuta Hübner, Kommissær for Regionalpolitik, idet hun lancerede debatten om samhørighedspolitikens fremtid.

EGTS – Reducerer kompleksiteten ved samarbejde over grænser.

Grønbogen om territorial samhørighed taler om harmonisk udvikling i EU og en sikring af, at mennesker kan få det meste ud af de naturlige karakteristika ved de regioner, de lever i. Konkurrenceevne, hævder den, er afhængig af at etablere forbindelser med andre territorier for at bruge fælles værdier på en koordineret og bæredygtig måde – men situationen kan blive kompleks, hvis disse fælles værdier skal deles af flere regioner eller over medlemsstaters grænser. For at lette vejen til tættere territorielt samarbejde har Kommissionen etableret EGTS, som skal forenkle administrationen og den finansielle kontrol af territorielt samarbejde i Europa.

Hvad er en EGTS?

EGTS konceptet blev udmøntet i en 2006 forordning som en reaktion på pres fra grænseoverskridende Euroregioner og lignende organisationer, der bad om et juridisk grundlag for deres samarbejde. Der skal være mindst to medlemsstaters myndigheder involveret i en EGTS – medlemmer uden for EU er ligeledes potentielt mulige. De involverede kan være fra ethvert niveau fra regerings, regionale eller lokale myndigheder, foreninger eller ethvert andet offentligt organ.

Etableringen af en EGTS skal være målrettet mod en ud af følgende hovedaktiviteter. Den kan arbejde med implementeringen af europæiske territoriale samarbejdsprogrammer eller projekter. Den kan dække implementeringen af andre territoriale samarbejdsaktioner, der er medfinansieret af EU. Til sidst kan den også udføre andre aktiviteter, der ikke er forbundet til EU finansierede projekter.

Hvad vil blive opnået ved at danne en EGTS?

Tilgangen til samhørighedspolitik bliver mere og mere decentraliseret: 2007-13 programmerne håber at få offentlige organisationer på subregionalt niveau med for at fremme forvaltning på flere niveauer. Ved at kombinere og danne en juridisk person vil organisationer få en tydeligere stemme – det tilbyder dem en yderligere måde at deltage i implementeringen af programmer på lige fod med regionale og nationale regeringer.

I sig selv kan kompleksiteten i forbindelse med at danne en EGTS virke skræmmende: men når først den er etableret, vil forhindringerne for grænseoverskridende samarbejde, såsom forskellige lovsystemer, administrative strukturer og kulturer, være fjernet, da gruppen fungerer under en paraply i forhold til et sæt regler. Denne integrerede tilgang giver deltagerne en juridisk anerkendt platform til koordineringen af forskellige lag og administrationsformer, der forpligter dem til en bindende juridisk struktur. De har størrelsen, det politiske tilsagn, ressourcerne og, hvad der er vigtigt, kan udnytte eksisterende knowhow til at udvikle og implementere territoriale strategier baseret på en effektiv behovsanalyse.

En EGTS under oprettelse

Transnationalt samarbejde mellem regioner er virkelig stort mellem Galicia, Spanien, og det nordlige Portugal, som Eixo Atlántico dokumenterer.

Eixo Atlántico, der består af 34 byer i Galicia og det nordlige Portugal, begyndte i 1992, oprindeligt som et middel til at konsolidere regionernes finansieringsansøgninger under INTERREG. Dette oplæg udvidede sig hurtigt til at omfatte fremme af den politiske debat om grænseoverskridende strategier for bæredygtig udvikling.

Selv om rejsen har haft sine bump undervejs – betød fraværet af en grænseoverskridende juridisk ramme, før EGTS, at andre administrative niveauer følte, at gruppen gik ind på deres område – den regionale gruppering havde succes. Nu, hvor de kan fejre deres 15 års jubilæum, har de deres eget budget, er i gang med at etablere en EGTS, gennemfører strategiske tiltag såsom den lokale digitale dagsorden i 2020, understøtter fremme af nye teknologi og driver en studieservice, som gør det muligt for forskere at arbejde i netværk.

Fra konferencen om territorial samhørighed, Paris

Territorial samhørighed – vi tror, vi ønsker det, men vi er ikke sikre på, hvad det er

Udelukker samarbejde og konkurrence gensidigt hinanden? Skulle samhørighedsbistand gå til at støtte territorier, der er bagud, hvad angår BNP, eller skal den gå til at fremme kvalitetsområder? Hvor nyttig er egentlig BNP som indikator? Dette er blot nogle af de spørgsmål, der blev rejst på konferencen om social samhørighed og samhørighedspolitikens fremtid. Arrangementet, der foregik i Paris den 30.-31. oktober 2008, tiltrak mere end tusind delegerede fra mange forskellige medlemsstater og talere fra områderne politikudvikling, akademikere og forskere. Panorama besøgte konferencen og rapporterer tilbage fra Paris om de emner, der blev diskuteret, de forskellige workshops og den afsluttende rundbordsdiskussion.

Talerne var enige i, at begrebet territorial samhørighed ikke er let at forstå, hvilket gør debatten endnu mere nødvendig. Der er et presserende behov for enighed om, hvad ideen repræsenterer, og hvordan man omsætter

begrebet til konkrete praktiske termer, ikke mindst på grund af den placering begrebet har i Lissabontraktaten. Selvom den på nuværende tidspunkt ikke er ratificeret, var det alle talernes håb, at traktaten vil blive underskrevet, hvilket vil nødvendiggøre etableringen af en definition af og en langsigtet vision for synspunktet om territorial samhørighed.

Under lanceringen af konferencen understregede Hubert Falco, den franske minister for fysisk planlægning, behovet for en bredere debat, der omfattede de, der var aktivt involverede, samt alle borgere, der måtte have noget på hjerte. ”Denne konference er en indikation af vores villighed til at gå med i en dialog fra det lokale til det europæiske niveau, og jeg vil tage syntesen af udvekslingerne i dag og i morgen til ministermødet i Marseille den 25.-26. november 2008,” forklarede han, da han åbnede arrangementet. Der vil være en offentlig høring indtil udgangen af februar.

Den sidste dag startede med at opsummere konklusionerne fra de forskellige workshops og gav talere en mulighed for at besvare spørgsmål fra salen. En afsluttende rundbordsdebat fokuserede særligt på samhørighedspolitikens fremtid med ideer fra Kommissæren for regionale anliggender, Danuta Hübner, Pierre Dartout (Interministeriel delegeret for territoriers fysiske planlægning og konkurrenceevne, Frankrig), og vicedirektøren for god offentlig forvaltning og territorial udvikling i Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD), Mario Pezzini, blandt andre.

Lancering af debatten, ”åbne Pandoras æske”

Globaliseringens indvirkning på, hvad vi nu kan genkende som skrøbelige finansmarkeder, klimaændringer, demografisk udvikling – understreger alle behovet for tilpasning til den situation, der folder sig ud i alle regionerne rundt omkring i EU.

Samlet i den centrale konferencosal hørte de delegerede en meget ensartet vurdering af, hvad der skal undgås, hvad territorial samhørighed ikke skal være: midlerne skal ikke ses som kompensation, idet de reparerer de skader, der kommer af dårligt udtænkte sektorpolitikker, ”**Ethvert trin i en sektorvis politikudvikling må tage territoriet med i betragtning, ellers spilder vi tiden,**” sagde Michel Delebarre, Regionsudvalgets næstformand. Han beskrev udvalgets ubøjelige krav om, at territorial samhørighed ikke må være en redskabskasse til at reparere den skade, der følger af problemer fra implementeringen af andre politikker.

Talere havde varierende ideer til, hvad samhørighed skulle være og til, hvordan man når dens mål, men de var alle enige i, at debatten var vigtig, selv om den var kompleks, og måtte besvare spørgsmål såsom: territorial samhørighed, ja eller nej? Hvad skal den finansiere og til hvem? Integrerede politikker eller sektorpolitikker? Hvad er rollen for god forvaltning på flere niveauer? Hvor passer territorial samhørighed ind i andre politikker? Idet han sammenlignede lanceringen af en sådan debat med åbningen af Pandoras æske, gjorde Jan Olbrycht, medlem af Europa-Parlamentets REGI udvalg, det klart, at det uanset indbyggede modsigelser var nødvendigt for emnet at blive luftet og afklaret. ”Debatten var god for statsbygning, og det er en læreproces for god forvaltning i de nyere medlemsstater,” sagde han.

Samhørighed og den fælles landbrugspolitik

Halvdelen af Europa er overvejende landdistrikter, hjem for ca. 20 % af befolkningen: Central- og Østeuropa er karakteriseret ved en større andel af landdistrikter, hvor de samtidig står over for udfordringer fra migration og modernisering.

Den måde landdistrikter anvendes på er under forandring, deres funktion varierer mellem medlemsstaterne ofte som et resultat af geografi eller national politik. En ting viser sig over hele EU, landdistrikter udviser de største variationer i BNP pr indbygger.

Ifølge Kommissionens fremskrivninger vil fem millioner stillinger i landbruget være forsvundet i 2014. Landdistrikter skal dog ikke ud fra et økonomisk perspektiv anses for at være i nedgang.

Et udpluk af de emner der blev diskuteret:

- Landbrugspolitikken har unægtelig en territorial dimension, især når man kigger på status som mindre begunstigede områder, agro-miljømæssige foranstaltninger, LEADER og forskellige produktionsformers stærke sammenkædning til geografi.

Afledte spørgsmål: Når det er tilfældet, skulle den fælles landbrugspolitik territoriale dimension så forstærkes? Skal den fælles landbrugspolitik bidrage til samhørighed? Bør de politiske beslutningstagere tage højde for territoriale effektstudier?

- Landdistrikter står over for mange udfordringer, hvoraf nogle er centrale i den fælles landbrugspolitik og samhørighedspolitikkerne. De komplikationer, som medlemsstaterne har oplevet, er sandsynligvis delvis på grund af en uklar fordeling af mål og omfang mellem politikkerne for samhørighed og udvikling af landdistrikter.

Afledte spørgsmål: Skal foranstaltninger inden for samhørighedspolitikken, der bidrager til udvikling af landterritorier, måles? Skal der kun være en europæisk politik alene for landlige spørgsmål? Skal forvaltningen af regionale midler revurderes? Hvordan kan god forvaltning sikres både inden for flere sektorer og inden for flere forvaltningsniveauer?

Bæredygtig udvikling

En af de største udfordringer, som Europa står over for i dag, er udviklingen af et økonomisk system, der kombinerer konkurrenceevne, kulstofbegrænsninger og sikker energiforsyning. Fremmelsen af vedvarende energi medfører en signifikant ændring fra marginal til masseproduktion. Udfordringen for samhørighedspolitikken er at forene Lissabonstrategiens mål med dens betoning af vækst og beskæftigelse med Gøteborgstrategien, som fokuserer på bæredygtig udvikling.

Emmissionshandelsordningen, fremme af vedvarende energikilder, forbedring af energieffektivitet og CO2 opfangnings og lagringsteknikker vil alle bidrage til kontrollen med udledningen af luftarter. **Medlemsstaterne vil klart ønske, at territoriale faktorer på nationalt niveau tages i betragtning ved definitionen af de mål, der kræves af dem alle.**

Der er ingen tvivl om, at klimaforandringerne og deres effekt vil variere fra region til region, og territorierne evne til at adressere dem vil blive afgjort af deres geografi og de strategiske og historiske valg i den fysiske planlægning, energipolitikkerne og den økonomiske udvikling.

Spørgsmål i den forbindelse omfatter:

- Hvorfor skal territoriers forskelligartethed og potentialer betragtes som vigtige betingelser i kampen mod klimaændringer?
- Er offentlige myndigheders intervention på fælleskabs-, nationalt og lokalt niveau afgørende i bekæmpelsen af klimaændringer?
- I hvilken udstrækning er territoriale strategier for bæredygtig udvikling afhængig af integreringen af Gøteborg- og Lissabonstrategierne?

Territorial samhørighed og forvaltning

Panorama deltog i workshoppen om forvaltning, hvor et af de centrale punkter, der dukkede op, var problemet med at definere territorium: administrative territorier som regeringskontorer eller selve området? Hvis selve området, skal man så inkludere de mennesker, der bor der, eller ej? Forvaltning betyder også noget forskelligt i forskellige medlemsstater, "Hvorfor er der ikke et universitetskursus i forvaltning?" spurgte Jean Marie Beaupuy, fransk MEP.

Samarbejde blev diskuteret, både mellem forskellige forvaltningsniveauer og mellem territorier. Som Beaupuy ser det, forvaltning er bedst, når den involverer institutionel forvaltning, hvilket er obligatorisk, og partnerskabsbaseret forvaltning, der involverer frivillige organisationer, hvilket går længere end de administrative krav i deres svar på borgernes behov. "Den slags samarbejde kan identificere emnet, diagnosticere problemet, vedtage en handlingsplan og gennemføre handlingerne," sagde han, idet han tilføjede, at det største problem ikke er behovet for kontanter, det er den menneskelige natur, "det er nødvendigt at få folk til at forstå, at magtdeling ikke er en trussel."

Den indbildte trussel fra grænseregioner, der opretter samarbejdende interaktive grupper, holder nogle medlemsstater tilbage. Men konferencen hørte, hvordan grænseoverskridende samarbejde, i form af den europæiske gruppe for territorialt samarbejde (EGTS) kan komme langt med at realisere fælles mål. Peter Udvardi, direktør i en af EU's første EGTS'er, Ister Granum, forklarede at de involverede regioner i Ungarn og Slovakiet straks havde grebet chancen til at etablere en EGTS, "fraværet af fælles institutioner havde holdt regionen tilbage." Dens rådgivningsgruppe består af repræsentanter fra de tre største virksomheder som er områdets nøglearbejdsgivere, tre industri- og handelskamre og fire medlemmer af NGO'ernes regionale parlament. Samarbejdet omfatter logistik, TV og radiostransmission, erhvervsliv, sundhedspleje, hvor der er blevet etableret et regionalt system, og turisme, med temaruter der går gennem alle regionerne. Idet han talte om EU's Østersøstrategi, opsummerede Colin Wolfe, GD REGIO's chef for territorialt samarbejde, følelserne på scenen, "Samhørighed handler om at overkomme afstand, opdeling og ulighed."

Afledte spørgsmål omfatter:

- Bør der være et Ministerråd for territorial udvikling på europæisk niveau ?
- Hvordan kan sammenhæng mellem EU-politikker med en territorial betydning blive fremmet for at støtte bæredygtig udvikling på nationale og regionale niveauer?
- Hvordan kan man styrke transeuropæisk samarbejde for at facilitere forbindelser og territorial integration?

Hvordan territorial samhørighed passer ind i Lissabon processen

Den fjerde rapport om samhørighed viste, at der er en øget risiko for territoriale ubalancer fra koncentration af vækst, innovation og produktion i unionens mest dynamiske regioner. Dette understreger nødvendigheden af at tage den måde, Lissabonstrategien påvirker forskellige territorier, i betragtning og deres mulighed for at drage fordel af strategien.

De fleste er enige i, at der er nødt til at være stor bevidsthed om territorial forskellighed, og man må kigge nærmere

på skalaen, man måler og definerer territorier med, når man fastsætter mål og implementerer Lissabonstrategien.

Territorialt samarbejde accelererer spredningen og overførslen af god praksis, og samhørighedspolitikken støtter som helhed med sine mål og instrumenter Lissabonstrategien i udpræget grad.

Afledte spørgsmål omfatter:

- Hvis en balanceret spredning af økonomisk aktivitet er essensen af økonomisk, social og territorial samhørighed, hvad er så offentlige myndigheders rolle i at sikre, at muligheder for at udnytte alle Europas territoriers potentiale bliver helt udnyttet?
- Kan territorial samhørighed hjælpe EU med at nå sine vækst- og beskæftigelsesmål?
- Hvilke innovationspolitikker er der behov for at etablere for at undgå en teknologisk kløft mellem territorier med potentiale og de, der er mindre begunstigede?
- Tror du, at skræddersyede regionale innovationsstrategier, der er baseret på konkrete analyser af styrker og svagheder og på lokale partnerskaber, skulle blive en standard for regionalpolitik?

Hvor går vi nu hen?

Den afsluttende aktivitet udforskede flere spørgsmål end svar, fremkom med flere problemstillinger end svar, men spørgsmålene var målrettede og problemstillingerne mere præcise. REGIOs vicegeneraldirektør Katherina Maternovas åbningskommentar dagen før, om at **”territorial samhørighed som koncept er svært at forstå, men det får mere og mere indhold”**, syntes at være blevet båret frem.

Selvom Lissabontraktaten, hvor begrebet territorial samhørighed er indskrevet, ikke er ratificeret, gjorde konferencen det klart, at emnet er aktuelt, og at der ingen mangel er på meninger og betænkelighed: hvor meget vil territorielt samarbejde mase sig ind på medlemsstaternes magt? Hvis territorial samhørighed og en vurdering af territoriernes individuelle karakteristika skal tages i betragtning i politikplanlægningen på ethvert niveau, hvordan kan det så gennemføres? ”Stedbaseret”, ”bedre indikatorer”, ”et nærmere kig på kortet”, ”midlerne skal ikke opfattes som en førstehjælpskasse”, ”samarbejde og konkurrence hånd i hånd”: Der er ingen tvivl om, at emnet vil være centralt i mange flere debatter, og at Kommissionens grønne bog og den efterfølgende offentlige høring er rettidig.

Grænser er ikke en hindring for territorial samhørighed.

Så hvor er vi nu? Idet han argumenterede for, at det ikke er tiden til at udforme vejledninger og forordninger, opfordrede Andreas Faludi, Professor for politiksystemer for planlægning af det fysiske rum ved Delfts Tekniske Universitet, til en fortsættelse af ”pragmatisk politikplanlægning” med en systematisk effektvurdering, der udføres af transnationale og subnationale evalueringspaneler og en ihærdig gennemførelse af samhørighedspolitikkerne på alle niveauer.

At definere ordet ”territorium” er ikke let: ordet hænger på den ene side sammen med ideen om nationalstaten, lande er ikke lande uden territorier – på den anden side dukker der nu territorier op som et resultat af en menneskelig hensigt, ”der er en konflikt mellem de to opfattelser” forklarede Faludi, idet han tilføjede, at det er meget svært for medlemsstater at forære deres kompetencer til transnationale grupper.

Mens medlemsstater kan finde det svært at tro på, at samarbejde mellem regioner kan forbedre konkurrenceevnen og livet for deres borgere, er problemet for de politiske beslutningstagere, der allerede er overbevist, snarere, hvordan man kan måle den lokale effekt. Den hyppigst anvendte indikator, BNP, kan ikke beskrive situationen detaljeret nok. Som Mathernova forklarede, indikatorer kan have normative eller deskriptive funktioner. I den første kategori vil BNP altid være central på grund af dens robusthed, i den anden kategori arbejder Kommissionen sammen med Eurostat på en bedre forståelse af dynamikkerne.

Hvad de end kommer frem til vil ikke behage alle, ”indikatorer er et reelt problem, fordi hver medlemsstat forsøger at finde ud af, hvad der er i det for dem”, sagde Faludi.

Som Kommissær Hübner forklarede: “Du ser et indre marked, der er skabt for konkurrenceevne og euroområdet stabile makroøkonomiske ramme. Og så har du samhørighedspolitikken, der respekterer økonomisk harmoni og hylder solidaritet. **Vi har brug for en samhørighedspolitik, der er ansvarlig over for alle samfund, territorier og regioner. En mønt, et marked, en samhørighedspolitik.**”

Kreditstramninger kaster en skygge

Selv om ingen kunne forestille sig det, da konferencen blev planlagt, kan kaosset på de finansielle markeder sætte tusindvis af innovationsprojekter i fare over hele Europa, samtidig med at have en dramatisk effekt på beskæftigelse og erhvervsliv.

Michael Ralph, talsmand for Vladimír Špidla, Kommissær for Beskæftigelse, Sociale Anliggender, Arbejds-markedsforhold og Ligestilling, udtrykte frygt for, at krisen kunne rejse tvivl om, hvad der er blevet opnået under Lissabon strategien. “Sociale midler kan og skal anvendes til at stimulere vores arbejdsstyrke og virksomheder, det er fundamentalt for fortsat vækst. **Vi må altid huske på, at det er de svageste, der lider mest under en nedgang.**”

Truslen om en ond cirkel blev beskrevet af Alain Rousset, Formand for De Franske Regioners Forening, på det indledende pressemøde før konferencen. Han opfordrede til en korttids finansieringsramme til at hjælpe EU's virksomheder og forskningsinstitutioner igennem det næste år eller to. “Med henblik på nu må virkningen og varigheden af finanskrisen minimeres. Vi risikerer at stoppe kreditinvestering, fordi arbejdet med innovation er standset, fordi der ikke er nogen kredit til rådighed.” Han er bange for, at hvis den offentlige kredit ikke er stor nok, så vil bankerne ikke gå med.

Kommissionsdelegerede forsikrede konferencen om, at man arbejdede på at iværksætte finansielle foranstaltninger til at lette situationen for medlemsstater.

Og meningene fra gulvet?

“Det var en meget velorganiseret og interessant konference med dynamiske bidrag fra talerne. Selv om de centrale punkter nu er tydeligere, kunne det have været interessant at have hørt fra de, der er uenige med samhørighedssynspunktet og dets territoriale dimension. Det ville være interessant med en mere robust debat.”

Concha Játiva Sevilla – Involveret i regionalpolitik i Valencias provinsregerings generaldirektorat for Økonomi.

Hvad betyder territorium for dig?

IT

Territorio – juridisk landområde med grænser

DE

Gebiet – plads

Territorium – land og personerne i det

FI

Alue – område

FR

Territoire – land og personerne i det

EN

Territory – ejet land, hvad nogen ejer

Terrain – landstrækning med særlig henblik på dets fysiske kendetegn

EL

Έδαφος – jord, landstrækning, område

REGIO kalender

Datoer	Arrangement	Sted
5.-6. februar 2009	Interessentkonference EU strategien for Østersøregionen http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/events_en.htm	Rostock (DE)
9.-13. februar	Europa-Kommissionens generaldirektorat for energi og transport, de europæiske institutioner og andre store interessenter i bæredygtig energi sammensætter i fællesskab den tredje udgave af EU Sustainable Energy Week (EUSEW) http://www.fedarene.org/events/Fedarene_events/Eusew_2009/Eusew2009_events.htm	Bruxelles og andre byer rundt om i Europa
Slutningen af februar	Den offentlige høringsperiode for grønbogen om territorial samhørigheds fremtid slutter – analyser af høringens resultater vil komme i det sene forår	
21.-24. juni	PIM konference – Innovation i fremtiden organiseret af ISPIM, Det Østrigske Føderale Økonomiske Kammer står for værtskabet, og det er støttet af DANUBE – Europæiske programmer for Erhvervsud-dannelse, Forskning og Teknologi og Ratio Strategi & Innovation Consulting http://conference.ispim.org/	Wien (AU)
25. – 29. august	Den Europæiske Regionale Videnskabsforenings 49. årskongres http://www.ersa.org/spip.php?rubrique2	Łódź (PL)

Bliv hørt

Høringsprocessen for grønbogen om territorial samhørighed vil blive afsluttet i slutningen af februar, og Kommissionen er meget interesseret i at høre, hvad du har at sige om emnet.

Du kan læse grønbogen på hjemmesiden for høringen, og du kan sende os din mening via nedenstående link:

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/index_da.htm

Yderligere information om, hvordan du indsender dit svar, og hvem du skal kontakte for yderligere information og relevante baggrundspapirer, findes her:

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/consultation_da.htm

Modtagne bidrag vil blive offentliggjort på internettet. Det er vigtigt at læse den særlige juridiske meddelelse, der findes på webstedet, for information om, hvordan vi behandler dine personoplysninger og bidrag.

REGIO & netværk

Fremtiden for Østersøregionen

Kommissionen inviterede dig til at kommentere og bidrage til et strategiudkast for Østersøregionen via strategiwebstedet. En offentlig høring blev startet i november og kørte indtil udgangen af 2008. Bidrag vil blive offentliggjort på internettet. Strategien vil arbejde hen imod at gøre regionen miljømæssigt bæredygtig, velstående, tilgængelig, tryk og sikker. Høringsdokumentet spørger, hvordan økonomisk støtte kan målrettes bedst, hvordan man kan afbalancere miljøbehov med regionens udvikling og vækst, og hvordan man kan organisere brugen af havet mere rationelt. At løse disse og andre rejste emner kræver så meget positivt input som muligt – området er uhyre komplekst. De involverede lande omfatter otte medlemsstater, Norge og en del af Den Russiske Føderation. Strategien vil blive færdiggjort og præsenteret som en Meddelelse til Rådet i juni 2009. Samtidig vil forvaltningsmyndigheder for EU Samhørighedspolitikprogrammer mødes i Sverige for at sammenkæde de handlinger, der angives i strategien med de tilskud, der er tilgængelige fra den Europæiske Fond for Regionaludvikling. Et af de kommende numre af Panorama magasinet vil koncentrere sig om Østersøregionen. http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/baltic/consultation_en.htm

Eurostat regional årbog

Et overblik over den seneste økonomiske, sociale og demografiske udvikling i de 27 EU medlemsstaters 271 regioner ligesom de tre kandidatlandes regioner (Kroatien, den tidligere Jugoslaviske republik Makedonien og Tyrkiet) og de fire EFTA lande (Kroatien, Lichtenstein, Norge og Schweiz) kan findes i 2008 udgaven af Eurostats regionale årbog. Årbogen fra De Europæiske Fællesskabers Statistiske Kontor indeholder en rig variation af data fra forskellige statistiske områder og omfatter kapitler om befolkning, bystatistikker, BNP, husholdningsregnskaber, erhvervsstrukturstatistikker, arbejdsmarked, transport, turisme, videnskab, teknologi og innovation, sundhed, landbrug, arbejdsomkostninger og sektorproduktivitet. <http://ec.europa.eu/eurostat>

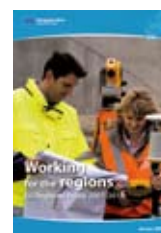
Konferencen "Networking for Results" og Regiostars 2009

Under overskriften "Networking for Results" vil Europa-Kommissionens generaldirektorat for Regionalpolitik og andre Kommissionstjenester holde den årlige konference i "Regioner for økonomisk forandring" initiativet den 16. og 17. februar 2009 i samarbejde med Regionsudvalget. Målet med konferencen er at gøre det muligt for mere end 500 deltagere, via ni workshops, at netværke og udveksle god praksis i forbindelse med Lissabonstrategien for vækst og job på regionalt niveau. Via diskussioner om europæisk regionalpolitik og dens instrumenter kan regionerne lære af hinanden og oversætte eksempler på god praksis og forvaltning i handling gennem hovedpolitikker og programmer. Tilmelding har været mulig siden begyndelsen af december 2008 på Inforegio webstedet.

Kommissæren for Regionalpolitik Danuta Hübner vil om aftenen den 16. februar overrække "Regiostars" 2009 priser til de vindende regionale projekter for at sprede god praksis i den europæiske regionale udvikling.

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm

Arbejde for Regionerne - EU Regionalpolitik 2007-2013

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/working2008/work_da.pdf
Viden om europæisk regionalpolitik.
Kan fås på 22 sprog.

Samhørighedspolitik 2007-2013 Lande faktablade

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/info_en.htm
Et overblik over nationale investeringsprioriteter, finansielle bidrag og den forventede effect af samhørighedspolitikken i de 27 medlemsstater.
Kan fås på engelsk, fransk og tysk samt medlemsstatens sprog.

Femte foreløbige rapport om økonomisk og social samhørighed Voksende regioner, voksende Europe

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/interim5/com_2008_371_en.pdf
Kan fås på 22 sprog.

Samhørighedspolitik 2007-2013 Kommentarer og officielle tekster

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/publications/guide2007_en.pdf
Kan nu fås på alle 22 EU-sprog.

Den fulde tekst af EU-love, forslag og officielle dokumenter kan findes online på

<http://eur-lex.europa.eu/da/index.htm>

Online

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/recovery/

Finanskrisen – svaret fra den europæiske samhørighedspolitik. Find ud af, hvordan samhørighedspolitikken bidrager til Europa-Kommissionens genopretningsplan, se det nye afsnit på Inforegio webstedet. Den 26. november præsenterede Europa-Kommissionen som svar på den fortsatte økonomiske krise og afmatning i den europæiske økonomi en omfattende genopretningsplan for Europa. Europæisk samhørighedspolitik giver et væsentlig bidrag til planen. Der er blevet truffet en række foranstaltninger, både juridiske og ikke-juridiske, for at hjælpe med at sætte gang i den lokale projektimplementering og bringe tillid og dynamik ind i den europæiske økonomi.

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/regions2020/index_en.htm

REGIONS 2020: Kommissionens rapport om fremtidige udfordringer er online

En ny rapport, 'Regions 2020', udgivet af Europa-Kommissionens generaldirektorat for regionalpolitik, giver en første fremtidsanalyse af den mulige regionale effekt fra fire af de største udfordringer, som Europa står overfor: globalisering, demografiske forandringer, klimaændringer og energiforsyninger. Ved at anvende en række indikatorer viser rapporten de europæiske regioners sårbarhedsgrad over for disse udfordringer og undersøger de mulige uligheder, de kunne skabe i EU. Resultaterne vil indgå i refleksionsprocessen om den europæiske samhørighedspolitik fremtid.

<http://www.interreg4c.eu/>

INTERREG IVC er en del af det europæiske territoriale samarbejds mål og ønsker at matche erfarne regioner med andre, der har behov for deres ekspertise samtidig med at gøre udveksling af erfaringer og bedste praksis nemmere. Dette websted tilbyder indkaldelser af forslag, applikationspakker for økonomisk bistand og information om kontaktpunkter tæt på dig.

<http://lisbon.cor.europa.eu/lisbon-monitoring-platform.html>

Lissabonovervågningsplatformen er en del af Regionsudvalgets websted, der undersøger forholdet mellem samhørighedspolitik og målene for vækst og beskæftigelse, der er indskrevet i Lissabonstrategien. Målene varierer og omfatter identifikation af de forhindringer, der møder lokale myndigheder, når de vil implementere strategien, og hjælper dem med at finde realistiske løsninger, giver lokale og regionale myndigheder et argumentsgrundlag i deres nationale debatter og følger, hvorledes regionale og lokale regeringsniveauer bidrager til nationale reformprogrammer i forbindelse med vækst og beskæftigelse. Dette websted tilbyder først og fremmest analyse og vejledning.

Offentlig høringsperiode har brug for dine ideer

Dette nummer er dedikeret til en analyse af Kommissionens grønbog om territorial samhørigheds fremtid. Hvis du ikke har haft tid til at læse bogen, så kig på webstedet, hvor du kan læse den og blive hørt i den offentlige høringsperiode. Læg venligst mærke til, at høringsperioden slutter med udgangen af februar, så hvis du har ideer, håb eller betænkeligheder, så er det nu, du har chancen for at komme frem med det.

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/index_da.htm

Kontakter

Raphaël Goulet
Avenue de Tervuren 41, B-1040 Brussels
Fax (32-2) 29-66003
E-mail: regio-info@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

ISSN 1725-812X

© De Europæiske Fællesskaber, 2008
Kopiering er tilladt med angivelse af kilde.

Trykt i Belgien

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers officielle publikationer
L-2985 Luxembourg

Publikationskontoret
Publications.europa.eu